

הניחא למאן דאית ליה דיו -

It is understandable according to the one who maintains *Dayoy*

OVERVIEW

The גמרא reasons that since the liability of a שואל for גו"א is derived from a ש"ש¹, so just as a ש"ש is פטור for בבעלים גו"א, so too is a שואל פטור for בבעלים גו"א. The גמרא asks, this is fine if we assume the rule of דיו, however if we do not say דיו, how can we know the פטור of a שואל by בבעלים גו"א. Our תוספות clarifies the question.

תוספות asks:

תימה דבפרק כיצד הרגל (בבא קמא דף כה,א) מוכח דהיכא דלא מיפרך קל וחומר² -

It is astounding! For in פרק כיצד הרגל it is evident that wherever the ק"ו would not be pointless if we apply the rule of דיו -

דלכולי עלמא אמרינן דיו והכא לא מיפרך³ -

That according to everyone we will apply דיו; and here the ק"ו will not be pointless if we say דיו!

תוספות answers:

ויש לומר משום דהתם סלקא דעתיה מעיקרא דפליגי אפילו היכא דלא מיפרך -

And one can say; since there the גמרא initially assumed that they argue whether we apply דיו or not, even in a case where the ק"ו is not pointless, therefore -

קאמר⁴ הניחא כולי -

The גמרא says here הניחא, etc.

הו"א shows us a similar case, where the גמרא asks according to an unsubstantiated דיו:

והכי נמי אשכחן לעיל בפרק קמא (דף טו,ב) ובהמקבל (לקמן דף קי,ב) -

And we also find something similar previously in the first פרק and also later in פרק המקבל -

דקאמר הניחא למאן דאמר דמצוי⁵ לוקח מסלק ליה לבעל חוב -

¹ A ש"ש (where we are lenient, for he) is not liable for שבורה ומתה, but nevertheless he is liable for גו"א, so a שואל (where we are stricter) who is liable for שבורה ומתה, should certainly be liable for גו"א.

² At times, if we were to implement the דיו restriction, the ק"ו would not teach us anything (it would be pointless); for the limited rule would have been known without the ק"ו. See the גמרא there for an example.

³ Even if we were to say דיו here, so the שואל would be פטור by בבעלים גו"א, the ק"ו is still effective that בבעלים גו"א would be חייב for גו"א. Therefore all should agree that we apply the דיו rule!

⁴ In truth all agree למסקנא that here in this case we say דיו (since it is לא מיפרך ק"ו), however since there was a הו"א (elsewhere) that even where לא מיפרך ק"ו we do not say דיו, therefore the גמרא here asks how are we to understand the פטור of שואל by בבעלים גו"א according to that הו"א.

⁵ See עיי"ש גירסא who inverts רש"ש.

Where the גמרא states; 'it is satisfactory according to the one who maintains that the buyer may remove the creditor, by paying off the debt'⁶ -

אלא למאן דאמר⁷ דלא מצי מסלק ליה מאי איכא למימר⁸ -

However, according to the one who maintains that ליה מצי מסלק ליה, what can we say' -

והיינו רמי בר חמא דסבר מעיקרא בריש מי שהיה נשוי (כתובות דף צא,א) למימר -

And this (the מ"ד that ליה מצי מסלק) is referring to רמי בר חמא, who initially maintained in the beginning of נשוי פרק מי שהיה נשוי that we should say -

דלא מצי מסלק ליה ולא קאי הכי ואפילו הכי קאמר⁹ אלא למאן דאמר כולי:

That the לוקח cannot be מסלק the בע"ה, however רב"ה did not retain this view, but rather retracted and agreed that מצי מסלק ליה כו', but nevertheless the גמרא asked, 'but according to the מ"ד who maintains, etc. what can we say'. It is evident from there that the גמרא can ask even from a הו"א, which is ultimately not sustained. Here too the גמרא asks, אלא למ"ד דלא אמרין דיו, even though in this case (where לא מ"ד) all eventually agreed that we implement דיו, however since there was a הו"א that we do not implement דיו (even where לא מ"ד), therefore we ask according to this הו"א.

SUMMARY

The גמרא attempts to reconcile an issue even with a הו"א, which is not sustained.

THINKING IT OVER

Is גירסא proof stronger according to our גירסא, or according to the גירסא of the רש"י?¹⁰

⁶ The case there is where ראובן lent a hundred זוז to שמעון (with a שטר), and afterwards שמעון sold his field (which was worth a hundred זוז) to לוי. When the payment was due and שמעון cannot pay, so ראובן goes to collect the field. which is משעבד to him, from לוי. The issue there is whether לוי, the buyer can pay off ראובן the debt with cash and retain the field for himself (מצי לוקח לסלק ליה לבע"ה), or not (he must relinquish the field). The ruling is that מצי מסלק ליה לבע"ה.

⁷ See footnote # 5.

⁸ It would be difficult to establish the ruling of the גמרא there according to the מ"ד לא מצי מסלק ליה לבע"ה.

⁹ According to the רש"י (see footnote # 5) the גירסא here should be קאמר הניחא למאן (instead of קאמר למאן).

¹⁰ See footnote # 5, 7, & 9.